

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief 2024 - Nummer 22

Kerstwens

Het bestuur van de Vereniging van Rekenkamers wenst je mooie en gezellige dagen en een gezond en gelukkig 2025 waarin we hopen elkaar vaak te treffen!

Beroepsverenigingen delen kennis met BES-eilanden

De beroepsverenigingen gaan hun professionaliseringsprogramma beschikbaar stellen aan de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De Vereniging van Rekenkamers tekende nu al mee met het convenant voor Bonaire en zal in 2025 ook voor Saba en Sint Eustatius betrokken worden in het convenant.

[Lees verder](#)

Inschrijving DoeMee 2025 geopend: onderbesteding!

Met een zekere regelmaat doen rekenkamers onderzoek naar onderbesteding. Dit

omdat volksvertegenwoordigers onderbesteding als een probleem ervaren. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Geeft de wijze waarop, in de aan dit onderzoek deelnemende provincie/ gemeente/ waterschap, wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?

Wat is onderbesteding

Met onderbesteding (ookwel onder-uitputting of onderschrijding) wordt bedoeld dat de kosten lager en/of de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Onderbesteding is dus de tegenhanger van overbesteding of budgetoverschrijding. De Zuidelijke rekenkamer geeft een heldere definitie: onderbesteding is “het positieve verschil tussen het begrote resultaat (zowel oorspronkelijk als na wijziging) en het werkelijke resultaat. (..) Het resultaat betreft het saldo van de lasten en baten. Uitgaande van deze definitie kan sprake zijn van onderbesteding doordat *minder is uitgegeven dan begroot* (lagere lasten) en/of er *meer is ontvangen dan begroot* (hogere baten).”

Werkwijze in dit onderzoek

Om een diepgaander onderzoek te kunnen uitvoeren en de deelnemende rekenkamers bij het onderzoek te betrekken, is er bij de beantwoording van deelvragen 2c tot en met 2f, een gesprek van de rekenkamer met de raad/staten/het AB. In een verdiepend interview gaat de rekenkamer nader in op de antwoorden van de controller. De opdrachtnemer stelt een algemene interview- en gespreksleidraad op voor dit verdiepende interview. Het staat de rekenkamer uiteraard vrij om naast de vragen uit de leidraad ook aanvullende vragen te stellen.

[Meer informatie en inschrijven](#)

Rekenkamer Zwolle doet onderzoek naar werkdruk raad

Verschillende rekenkamerleden wezen de vereniging de afgelopen weken op het onderzoek van de rekenkamer Zwolle naar werkdruk van de raad en een hoog verloop in de raad. Ook in de pers was veel aandacht voor het onderzoek. We spraken daarom met Dirk Jan Droogh, de voorzitter van de rekenkamer Zwolle.

[Lees het interview hier](#)

Handboek beschikbaar

Het handboek voor rekenkamers is vanaf afgelopen vrijdag in de verkoop! Congresdeelnemers kregen het boek, het boek is verder beschikbaar via [boom uitgevers](#) of bol.com. Het handboek is het nieuwe standaardwerk over rekenkamers en rekenkameronderzoek. Vele leden van de rekenkamergemeenschap dachten en schreven mee aan het boek. We zijn als vereniging trots op het mooie werk dat er nu ligt!

Zoeken met AI in rekenkamerrapporten

Zoeken in rekenkamerrapporten is voortaan gemakkelijker en slimmer, met de AI zoektool die voor de Vereniging van Rekenkamers gebouwd is. [De tool is hier te gebruiken](#). De tool zal de komende maanden nog verder ontwikkeld worden, daar hebben we jullie hulp bij nodig. Bij je zoekresultaten kun je een duimpje omhoog of omlaag geven en feedback geven over de resultaten, daar help je ons erg bij!

Online Intervisie voor rekenkamerleden en voorzitters

22 januari 2025

15:00 tot 15:30 uur

Online (volgende data worden onderling afgestemd)

De Vereniging van Rekenkamers organiseert intervisietrajecten, waarin de deelnemers in een veilige omgeving concrete vraagstukken uit hun werk aan de orde kunnen stellen om zo van elkaar te leren. Interesse? Schrijf je dan nu in!

Aanmelden

Waarom intervisie?

Hoe werk je met anderen samen? Hoe ga je om met lastige situaties? Hoe treed je effectief op? Hoe pak je je rol als rekenkamer goed op? Al dat soort vragen kan je aan de orde stellen in intervisie. Het gaat daarbij zowel om vakinhoudelijke onderwerpen als om de manier waarop jij als persoon je kennis, competenties en vaardigheden inzet in je werk. Het kan bijvoorbeeld gaan over de relatie met de volksvertegenwoordiger, fricties binnen de rekenkamer en de relatie met onderzoeksbureaus.

Tijdens de intervisie ga je samen met collega rekenkamerleden en voorzitters en een professionele begeleider aan de slag om te kijken hoe je je in een bepaalde situatie kunt opstellen. Intervisie stimuleert zo bij alle deelnemers een andere, vaak verfrissende kijk op de manier waarop je je rekenkamerwerk invult.

Omdat dit de eerste keer is dat we intervisie starten vanuit de Vereniging van Rekenkamers zullen we ook samen kijken hoe we dit het beste vormgeven!

Hoe schrijf je een spannende samenvatting voor betrokken burgers en een pakkend persbericht voor de media?

24 januari 2025

9:30 tot 13:00 uur

Utrecht of Amersfoort

Aanmelden

Burgers willen graag weten wat er in hun woonomgeving gebeurt en wat de gemeente doet om de stad of het dorp zo aantrekkelijk mogelijk te maken. De rapporten van de rekenkamer geven inzicht in wat er goed en niet goed gaat en wat er nodig is om het beter te doen.

Die rapporten zijn vaak lastig leesbaar en moeilijk te begrijpen voor de geïnteresseerde inwoner.

In deze cursus leert journalist Karel Ornstein (ex-Nieuwsuur, RTL Nieuws, Time en Radio1) hoe je een leesbare en informatieve samenvatting voor betrokken burgers schrijft. Hij legt je uit hoe je de belangrijkste boodschap formuleert, welke argumenten je het beste kan gebruiken en welk praktijkvoorbeeld de kernboodschap goed illustreert.

Rekenkamerrapporten zijn vaak ook interessant voor de pers en via de media bereik je geïnteresseerde burgers. In dezelfde cursus leert Karel Ornstein je aan welke eisen een goed persbericht moet voldoen. Hoe je zo'n bericht in helder en toegankelijk Nederlands schrijft zodat het verhaal opvalt en journalisten erover gaan publiceren.

Masterclass: De morele lakmoesproef

31 januari 2025

Amersfoort

10.00 - 13.00 uur

Aanmelden

Deze masterclass wordt verzorgd door Lieke van Stekelenburg, Richard Voddé en Rogier van der Wal van het lectoraat Ethisch Werken bij het Instituut voor HRM & Toegepaste Psychologie van de Fontys Hogeschool.

We besteden aandacht aan de morele aspecten van het werk van rekenkamers en aan het morele kompas van een rekenkamerlid.

Deze masterclass bestaat uit drie delen.

De sprekers zullen eerst ingaan op de ethische aspecten van het rekenkamerwerk en plaatsen die in context.

Daarbij kijken we ook naar de mogelijke relatie tussen het werk van rekenkamers en het onderzoeksthema integriteit, dat bij gemeenten een eigen dynamiek kent en waar in de gangbare praktijk best het een en ander op valt aan te merken.

We zoomen vervolgens in op het morele of ethische kompas en de verschillende componenten daarvan, hier gaan de deelnemers ook actief mee aan de slag.

Training: Zelf infographics maken in één dag

DeBeeldbouwers nemen jullie stap voor stap mee om van veel tekst een sprekende infographic te maken. In deze 1-daagse training werk je aan je eigen project. Onder begeleiding van DeBeeldbouwers maken jullie een infographic in het programma Canva. De training heeft een prettige balans tussen theorie en doen. Van schetsen en het bestuderen van soorten infographics, tot vormgeeftips en uitwerken in Canva. Uiteraard mag je aan het einde van dag met trots je infographic presenteren! We geven iedereen een cheatsheet mee naar huis met alle tips en trucks nog eens op een rij zodat je de volgende dag direct door kan!

14 februari 2025, Eindhoven

2 april 2025, Zwolle of Assen

16 mei 2025, Amersfoort

Introductiecursus Amersfoort 2025

6 maart 2025

Amersfoort

Aanmelden

In het voorjaar van 2025 gaat in Amersfoort weer een nieuwe editie van de cursus van start. Enthousiaste docenten staan klaar om iedereen tijdens vier bijeenkomsten wegwijs te maken in de beginselen van onderzoek en organisatie van rekenkamers.

Na een startbijeenkomst zijn er drie bijeenkomsten waarin een reeks van onderwerpen aan de orde komt. Het programma is als volgt:

Online startbijeenkomst: kennismaking met deelnemers en docenten.

Dagdeel 1: Bestaansrecht, vormen en taken van de rekenkamer.

Dagdeel 2: Wat is rekenkameronderzoek?

Dagdeel 3 & 4: Opzet, aanpak en methoden van rekenkameronderzoek.

Dagdeel 5: Analyse, rapportage en presentatie van rekenkameronderzoek.

Dagdeel 6: Doorwerking en meerwaarde van rekenkameronderzoek.

Na afronding ontvangt u een getuigschrift van de Vereniging van Rekenkamers.

- Startbijeenkomst: 6 maart
- Dag 1: 14 maart
- Dag 2: 11 april
- Dag 3: 9 mei

Online masterclass: De juridische basis van de rekenkamer

6 maart 2025

Online

09.30 - 11.30 uur

Aanmelden

In de online masterclass 'de juridische basis van de rekenkamer' gaat Arjan Kok (Rekenkamer Amsterdam-Zaandstad) in op de vraag wat het voor leden van rekenkamers betekent dat de rekenkamer een bestuursorgaan is.

Welke verplichtingen brengt dit met zich mee? Ook wordt ingegaan op de Wet openheid overheid (Woo) die van toepassing is op rekenkamers. Er wordt stilgestaan bij de vragen welke informatie moet je als rekenkamer openbaar maken, hoe je dat, en hoe moet je handelen als je een Woo-verzoek ontvangt. De masterclass sluit af met de onderzoeksrechten en -plichten van rekenkamers. En met de plicht van college van B en W (gemeenten), Gedeputeerde staten (provincies) en het dagelijks bestuur van het Waterschap om jaarlijks een overzicht op te stellen over de opvolging van de aanbeveling van de rekenkamer. In januari 2025 ontvangen rekenkamers een korte vragenlijst over hoe overheidsbesturen uitvoering geven aan deze plicht.

Ben je voor de masterclass al nieuwsgierig naar deze onderwerpen? Lees dan het handboek [De binnen- en buitenkant van rekenkamers](#) (Boom uitgeverij, november

2024). Wil je dat jouw vraag wordt behandeld tijdens de masterclass? Mail je vraag dan voor donderdag 28 februari 2025 naar info@rekenkamers.nl. Ook tijdens de masterclass is het mogelijk om vragen te stellen.

Digitale workshop slim schrijven met AI

10 maart 2025

Online

13.30 - 17.00 uur

AI tools worden steeds vaker gebruikt, maar hoe zet je ze effectief en veilig in als rekenkamer? In deze training leer je AI veilig te gebruiken in het voordeel van jouw rekenkamerwerk.

Aanmelden

We starten met een introductie op AI. Wat is het? Hoe werken programma's zoals ChatGPT? Welke toepassingen zijn er op het gebied van tekst? En hoe veranderen deze ontwikkelingen onze manier van schrijven?

Daarna bespreken we het geven van input aan AI. De output van een AI-tool valt of staat met een goede input. We laten jullie zien hoe je je strategisch voorbereidt, je kunt verplaatsen in de lezer en hoe je goede boodschappen formuleert. Daarmee zorgen jullie voor de perfecte input voor de AI-tools. Ook wel 'prompt' genoemd. Hierbij gaan we natuurlijk aan de slag met jullie eigen teksten en casuïstiek.

Lunchwebinar: onderzoek doen naar zorgfraude

13 maart 2025

Online

12.00 - 13.00 uur

De rekenkamer Vijfheerenlanden won twee jaar geleden bijna de Goudvink met haar onderzoek naar zorgfraude. Inmiddels heeft ook de rekenkamer IJsselstein onderzoek uitgevoerd naar zorgfraude en zijn de 7 samenwerkende rekenkamers in Noord-Limburg een onderzoek gestart.

Aanmelden

Wat maakt dit thema relevant voor rekenkamers? En hoe pak je dit onderzoek aan? Klaartje Peters (Venlo) en Rob Paulussen (Vijfheerenlanden) nemen je mee in hun onderzoek. In Noord-Limburg loopt het onderzoek, Vijfheerenlanden overweegt een opvolgingsonderzoek.

Wat is (deze vorm van) zorgfraude? Het gaat om zorgaanbieders die niet de zorg leveren die ze zouden moeten leveren, maar wel factureren. In [binnenlandsbestuur is meer te lezen](#).

Digitale workshop slim schrijven met AI

20 maart 2025

Online

13.30 - 17.00 uur

AI tools worden steeds vaker gebruikt, maar hoe zet je ze effectief en veilig in als rekenkamer? In deze training leer je AI veilig te gebruiken in het voordeel van jouw rekenkamerwerk.

Aanmelden

We starten met een introductie op AI. Wat is het? Hoe werken programma's zoals ChatGPT? Welke toepassingen zijn er op het gebied van tekst? En hoe veranderen deze ontwikkelingen onze manier van schrijven?

Daarna bespreken we het geven van input aan AI. De output van een AI-tool valt of staat met een goede input. We laten jullie zien hoe je je strategisch voorbereidt, je kunt verplaatsen in de lezer en hoe je goede boodschappen formuleert. Daarmee zorgen jullie voor de perfecte input voor de AI-tools. Ook wel 'prompt' genoemd. Hierbij gaan we natuurlijk aan de slag met jullie eigen teksten en casuïstiek.

Training Omgaan met de media

26 maart 2025

Amersfoort of Utrecht

9.30 - 16.30 uur

Wil je regie krijgen en houden over je eigen verhaal? Dan moet je uiteraard weten wat je wilt vertellen. En hoe je dat het beste vertelt. Maar je moet vooral ook kunnen samenwerken met de journalist of een medium. Hoe? Dat leer je in de training Omgaan met de media.

Aanmelden

Training: Een onderzoeksontwerp in een dag

28 maart 2025

Gradus, Amersfoort

13.30 - 17.00 uur

De training richt zich op leden, onderzoekers en secretarissen van rekenkamers die zich in hun dagelijkse praktijk bezighouden met het ontwikkelen van onderzoeksontwerpen voor rekenkameronderzoek.

Aanmelden

De training is zowel relevant voor deelnemers die zelf onderzoek doen als voor deelnemers die rekenkameronderzoek uitbesteden. De training bouwt inhoudelijk voort op onderdelen uit de introductiecursus, maar eerdere deelname aan de introductiecursus is geen harde voorwaarde voor inschrijving. Maak je geen onderdeel uit van een rekenkamer? Dan val je niet binnen de doelgroep.

Inhoud

Het doel van de training is het bieden van concrete handvatten bij het opstellen van

een scherp onderzoeksontwerp voor rekenkameronderzoek. Voor het bereiken van dit doel maken we gebruik van een werkvorm waarin korte theoretische inleidingen worden afgewisseld door toepassingen waarbij deelnemers (deels in subgroepen) zelf aan de slag gaan. Tijdens de training staan we stapsgewijs stil bij het kiezen van focus en afbakening, het formuleren van hoofd- en deelvragen, het specificeren van normen en het selecteren van geschikte onderzoeksmethoden. Enige ervaring met het opstellen van onderzoeksontwerp is gewenst. Deelnemers wordt gevraagd om, indien mogelijk, vooraf een kort eigen (aanzet voor) onderzoeksontwerp in te sturen en deze mee te nemen naar de training. Gedurende de dag gaan we met dat onderzoeksontwerp aan de slag.

Voorjaarscongres 2025

12 juni 2025

Locatie volgt

Meer informatie volgt.

Aanmelden

Verdiepingscursus P&C cyclus

27 juni 2025

Utrecht of Amersfoort

In de verdiepende module P&C-cyclus maak je kennis met alle onderdelen van de P&C-cyclus van een gemeente en krijg je inzicht hoe je deze als gemeentelijke rekenkamer kunt benutten.

Aanmelden

Dit is geen verdiepende module gemeentefinanciën of BBV. In deze module staat de P&C-cyclus centraal en krijg je op hoofdlijnen inzicht in hoe je de bijbehorende documenten van de P&C cyclus als rekenkamer kunt lezen en benutten. Je krijgt inzicht in de functie van de P&C cyclus; aan de hand van de P&C-cyclus voor begroten en verantwoorden leer je hoe de financiën van de gemeente op hoofdlijnen zijn opgebouwd. Verder krijg je bij elke fase van de P&C-cyclus aan de hand van een actieve oefening inzicht in de manier waarop je als rekenkamer deze fase kunt benutten. Na afloop van de cursus kun je de stukken van de P&C-cyclus begrijpen en beredeneren welke instrumenten je hebt om raadsleden te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. De verdiepende module P&C-cyclus is gericht op de leden en ondersteunende staf van gemeentelijke rekenkamers. De module zal worden verzorgd door dr. Sjoerd Keulen. Sjoerd is expertonderzoeker bij de Algemene Rekenkamer en bestuurslid van de rekenkamer Utrecht.

Introductiecursus Eindhoven/Breda 2025

18 september 2025

Eindhoven

[Aanmelden](#)

In 2025 gaat in Eindhoven weer een nieuwe editie van de cursus van start. Enthousiaste docenten staan klaar om iedereen tijdens vier bijeenkomsten wegwijs te maken in de beginselen van onderzoek en organisatie van rekenkamers. Na een startbijeenkomst zijn er drie bijeenkomsten waarin een reeks van onderwerpen aan de orde komt.

Het programma is als volgt:

- Online startbijeenkomst: kennismaking met deelnemers en docenten.
- Dagdeel 1: Bestaansrecht, vormen en taken van de rekenkamer.
- Dagdeel 2: Wat is rekenkameronderzoek?
- Dagdeel 3 & 4: Opzet, aanpak en methoden van rekenkameronderzoek.
- Dagdeel 5: Analyse, rapportage en presentatie van rekenkameronderzoek.
- Dagdeel 6: Doorwerking en meerwaarde van rekenkameronderzoek.

Na afronding ontvangt u een getuigschrift van de Vereniging van Rekenkamers.

- Startbijeenkomst: 18 september
- Dag 1: 26 september
- Dag 2: 31 oktober
- Dag 3: 21 november

Najaarscongres 2025

28 november 2025

Antropia, Driebergen

Meer informatie volgt.

[Aanmelden](#)

Verschillende offerteverzoeken en vacatures op onze website

Op de site van de Vereniging van Rekenkamers staan op dit moment verschillende offerteverzoeken en vacatures vanuit rekenkamers. Neem een kijkje op onze site voor de vacatures en stuur nieuwe vacatures in voor een breed bereik! Ken je iemand voor wie rekenkamerwerk interessant kan zijn? Wijs ze ook vooral op de vacatures! Voor nieuwe rekenkamerleden hebben we dit jaar ook weer een introductiecursus.

Op onze site is daarnaast ruimte voor het doen van offerteverzoeken. Zo kun je een breed scala aan onderzoekers bereiken.

[Lees de offerteverzoeken en vacatures](#)

Rekenkamerrapport in de spotlight

De Vereniging van Rekenkamers heeft een bibliotheek van rekenkamerrapporten op haar website. Een mooie plek voor vele rekenkamers om bijvoorbeeld vooronderzoek te doen voor een volgend onderzoek. Daarnaast is de bibliotheek van de Vereniging van Rekenkamers de basis voor de metadossiers. Kijk jij wel eens rond in de bibliotheek? En upload je al je eigen rekenkamerrapporten?

In deze nieuwsbrief besteden we aandacht aan een recent toegevoegd rekenkamerrapport uit onze bibliotheek. We hebben dit rapport willekeurig geselecteerd.

Deze nieuwsbrief is dat het rapport van de rekenkamer Hengelo: **Woonbeleid Hengelo – Niet in beton gegoten**

In het bestaande woonbeleid heeft de gemeente aandacht voor de omgeving van het wonen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de doelgroepen voor het woonbeleid. In het beleid ontbreken vrijwel geheel concrete cijfermatige doelstellingen voor de uitvoering. De uitzonderingen zijn de ambitie voor de bouw van 3000 tot 4.500 woningen tot 2030 en de 25%-norm voor sociale woningbouw.

Het adaptief programmeren maakt snel schakelen voor de gemeente mogelijk. De gemeente kan hierdoor inspelen op de veranderende trends en ontwikkelingen binnen de doelgroepen en op de woningmarkt. De gemeente maakt op het uitvoeringsniveau afspraken met de uitvoerende partijen. Voor de sociale woningbouw zijn dit prestatieafspraken met de corporatie, voor andere nieuwbouw afspraken met de projectontwikkelaars. De basis voor de afspraken met projectontwikkelaars zijn de Woonvisie en met name het Kwaliteitskader. Het Kwaliteitskader beschrijft de gewenste woningtypen voor de doelgroepen en is een belangrijk sturingsinstrument voor de afspraken met de projectontwikkelaars voor de verdeling van de woningtypen.

De raad wordt op verschillende momenten en naar aanleiding van verschillende onderwerpen geïnformeerd over de uitvoering van het woonbeleid, maar een

Hengeloos woonbeleid
Niet in beton gegoten

Rekenkamer Hengelo
Oktober 2024

integrale periodieke rapportage ontbreekt.

De Rekenkamer heeft de raad een drietal aanbevelingen gedaan die de raad heeft overgenomen.

[Het onderzoek is hier terug te vinden](#)

[X](#) Tweet

[in](#) Deel

Vereniging van Rekenkamers

Telefoon: 085 - 225 02 75

E-mail: info@rekenkamers.nl